
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

204 (2017)

ISSN 1453-4436

**Cercetarea stiintifica in Romania
(QMagazine, 2017)**

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,
Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35, Romania
email: apoma@theory.nipne.ro

Introducere. In jurul anului 1989 capitalismul a invins socialismul si comunismul. Arma fatala a fost inegalitatea tehnologica. Calculatoarele, telefoanele mobile, transporturile, comunicatiile, materialele si tehnologiile superioare produse de tarile capitaliste au invadat statele socialiste care au sucombat in fata acestor agenti absoluti. O mina de tradatori, de cozi de topor, au declansat dezastrul si au facut restul. Din 1989 Romania este o tara invinsa intr-un razboi tacut, discret. Are soarta invinsilor de razboi: este jefuita sistematic, pradata, de capitalul strain. Romania si-a cedat strainilor pe nimic industria, in mare parte ca fier vechi, si-a dat pamintul de pomana strainilor, si-a dezmembrat organizarea de stat, isi lasa resursele naturale pradate, isi vinde pe nimic forta de munca. Acest proces de jaf sistematic este institutionalizat de Uniunea Europeana. Romania ar fi putut sa opuna o minima rezistenta, un accent minim de demnitate, cum au facut alte state ex-socialiste, ex-comuniste. E adevarat ca aceste state beneficiaza de educatia lor catolica si de trecutul lor regalist, pe cind Romania nu are aceste atu-uri; dimpotriva, Romania are un trecut istoric de lasitate, de coruptie, de inselaciuni diplomatice. Pe aceeasi linie, Romania a ales si de data asta umilirea totala; ca intotdeauna, Romania prefera si acum sa pupe mina patronului, sa-i imbratiseze genunchiul si sa-i pupe papucul cu fruntea in tarina. Pe institutiile din Romania flutura drapelul Uniunii Europene, semn de supunere totala.

Deficitul economic al Romaniei creste de la an la an, este compensat de imprumuturi grele de la Fondul Monetar International, Uniunea Europeana si Banca Mondiala. Romania a ales sa echilibreze leul la euro, in loc sa-l sub-evalueze si sa compenseze diferenita prin munca. Romania a renuntat la taxe protectioniste, la controlul libertatilor. Rezultatul este ca 80% din populatia Romaniei este saraca, restul de 20% fiind o elita falsa, care traieste din minciuna, fals si uz de fals, ipocrizie, snobism si mai ales frauda si coruptie. In loc sa intareasca puterea de stat, sa organizeze economia interna, sa apere resursele tarii, naturale si umane, sa cultive munca, sa dea o speranta cel putin, liderii politici ai Romaniei si populatia care ii voteaza au ales sa sacrifice poporul roman si tara. Cauza acestui dezastru social este caracterul mirsav, ticalos al poporului roman, starea de inapoiere, de bicisnicie, de obtuzitate, de lasitate a populatiei Romaniei, lenea ancestrala, aleanul mioritic si orizontul bucolic, vocatia improvizatiei si a expedientului, cultura furtisagului, a ciordeliei, a tzepei, a mitei; caracteristici care, de altfel, sunt o permanentza romaneasca istorica.

Capitalismul difera fundamental de socialism, de comunism. In capitalism nu exista coeziune sociala, nu exista solidaritate; individul este singur, nu are parinti, copii, neamuri, stramosi, nu are morti, nu are patrie. In capitalism viata se reduce la o lupta pentru supravietuire, se cultiva competitia, in detrimentul semenului; nu exista planificare, nu exista certitudini, nu exista siguranta, nu exista miine, nici viitor. Capitalismul este o lume animalica. Succesele tehnico-stiintifice ale capitalismului se datoreaza unor insingurati, infricosati de ziua de miine, disperati

de angoasa existentei. Frica, teama, insingurarea duc la descoperirea bucuriei creatiei. De altfel, marile personalitati tehnico-stiintifice din capitalism au fost intotdeauna adeptii credintei comuniste. Convingerile comuniste sunt foarte raspindite in rindurile elitei culturale, tehnico-stiintifice din statele capitaliste. Pe de alta parte, statele comuniste au generat si ele personalitati creative, in aceleasi conditii de angoasa personala. In socialism, comunism exista coeziune, solidaritate sociala, planificare, siguranta zilei de miine, un sens rational al vietii; care, adevarat, daca nu sunt controlate, pot duce la diminuarea creativitatii. (Toate lucrurile au un pret).

Invatamintul. Distrugerea statului a dus la distrugerea invatamintului in Romania. Absolventii de invatamint superior nu mai au unde sa lucreze dupa terminarea studiilor. Invatamintul nu mai asigura o sansa la o viata de calitate. Ca urmare, invatamintul in Romania s-a prabusit. Sunt tot mai putini tinerii care se inroleaza la facultatile tehnice sau la stiintele naturii. Cadrele universitare au devenit supranumerare. Dupa 1989 universitatile particulare au proliferat in Romania; astazi sunt 40 universitati de stat si 40 universitati particulare in Romania. Calitatea procesului de invatamint, de instruire si educatie a scazut dramatic. Acordul de la Bologna a dat o lovitura mortală invatamintului, in toata Europa. A scazut dramatic nivelul gradelor academice (masterat, doctorat, profesor), au proliferat fraudele academice. Plagiatul si falsul sunt regula in lumea universitara si academica romana. Numarul profesorilor universitari falsi a crescut dramatic. Examenele de absolvire a ciclurilor de invatamint, programele scolare, programele universitare sunt un marasm; manualele alternative sunt instrumentele unui plan diabolic de distrugere a invatamintului. Absolventul de facultate tehnica, stiintifica in Romania stie cel mult sa butoneze un calculator, dar nu are habar de inginerie, de stiinta, de tehnica. Cei mai multi absolventi de invatamint universitar in Romania ajung agenti comerciali ai societatilor comerciale straine. Profesorii universitari in Romania au un salariu bun, de cca E1000 pe luna; nu fac nici o munca utila societatii pentru acesti bani.

Autoritatatile politice care conduc invatamintul sunt cauza acestei stari deplorabile a invatamintului din Romania. Ministri de invatamint, directori, universitari romani au fost si sunt toti niste redusi: nu stiu sa vorbeasca, nu stiu sa scrie, sunt incapabili sa se exprime, sa gindeasca; le sta capul numai la banii lor de buzunar. Un ministru de educatie si-a luat doctoratul in timp ce era ministru, altul cumula vreo 6 functii remunerate de la stat, un altul e inginer yogin, cind l-apuca criza se urca in copac si-si contempla buricul; cumulul de pozitii de profesor universitar este frequent la acesti politruci. Cum ajung ministri cum iau masuri sa dezorganizeze si mai mult bruma ce-a mai ramas din invatamintul din Romania. Nimeni nu se atinge de acesti escroci. Sunt toti de coniventa, sunt organizati spontan in mafii, sunt sprijiniti de academicieni, alta sleaha de escroci, de parlament, alte pushlamale; toti parlamentarii sunt, sau viseaza sa fie, doctori in stiinte, universitari.

Dupa 1989 multi tineri au plecat din Romania sa studieze stiinta in strainatate. In marea lor majoritate au esuat. Citiva si-au gasit insertii sociale pe la diverse firme de servicii, extrem de putini au ajuns in mediul universitar, cu pretul unor imense compromisuri; marea majoritate se intorc in Romania ca ratati internationale. Toti au dezvoltat frustrari adinci, iremediabile.

Institutele de cercetare stiintifica. In 1989 Romania avea 200 000 cercetatori stiintifici; in 1997 mai avea 15 000. Caderea invatamintului, disparitia economiei autohtone, lipsa de incredere in stiinta au dus la deteriorarea cercetarii stiintifice in Romania si la disparitia multor institute de cercetare stiintifica. In acelasi timp, dupa 1989, in Romania au aparut noi institute de cercetare stiintifica, in reteaua Academiei Romane. Aceste institute ale Academiei Romane sunt niste sinecuri: n-au obiect de activitate, n-au traditie, nu raspund nici unei nevoi sociale, nici unei aspiratii culturale, spirituale. Sunt finantate direct de la buget, salariul maxim este de cca E1000 pe luna. Au nume bizarre: "Institutul pentru studiul erorilor Patriei", "Institutul de studii sud-est, nord-vest si central europene", "Institutul pentru studiul revoltei", etc. Mai mult, dupa 1989 in Romania s-au inmultit Academiile: de oameni de stiinta, de medici, de militari, de securitate, etc,

etc. Toate aceste institute si academii sint niste confrerii oculte, injghebate in numele stoarcerii de fonduri de la buget, de catre escroci cu initiativa si audienta la autoritatile slabe ale statutului roman. Functioneaza in secret, refuza orice dialog, nu dau seama de activitate lor nici unei autoritati stiintifice, profesionala, sint provincii auto-izolate. De altfel, secretomania, izolarea, refuzul dialogului, al criticii, al colaborarii sint caracteristici generale ale cercetarii stiintifice in Romania. Cu o exceptie de cca 1% cercetatori autentici, restul masei de cercetatori stiintifici romani nu fac decit compilatii nesfirsute, lipsite de orice relevanta si complet inutile: o activitate goala si sterila; un ritual. Cauza acestei decaderi deplorabile este iarasi proasta calitate umana si profesionala a conducatorilor acestor institutii.

Institutetele de cercetare stiintifica din reteau guvernamentalala a Romaniei au o organizare contradictorie: se numesc regii nationale. Asta inseamna ca primesc fonduri de la buget, dar aceste fonduri sint administrate discretionar de director, care are rolul unui patron de bani privati. Cred ca se mai proclama pomos si "institutii publice de drept privat", o alta aberatie. Aceste contradictii servesc la manipularea oamenilor, in interesul personal al conducatorilor acestor institutii. Consiliile stiintifice, sindicale, profesionistii nu au nici un cuvant de spus in aceste institutii: ce vrea directorul si, evident, camarila lui, aia se face. Tot personalul institutului tace, de frica, bate din palme la comanda si adopta decizii in chestiuni profesionale prin votul democratic dirijat, manipulat de directie. Cei citiva profesionisti care inca mai exista zic bodaproste ca sint tinuti in slujba si mai au inca posibilitatea sa lucreze.

Ce face directorul intr-un astfel de institut? Pai, mai intii, fixeaza arbitrar, dupa nivelul lui infailibil, criteriile de evaluare a activitatii profesionale a personalului. Evident, alege criterii care n-au nici o legatura cu profesia, menite sa-l scoata pe el, pe director, in evidenta. De exemplu, un criteriu este turismul stiintific; altul este maculatura publicata pe banii statutului, altul este numarul de asa-zise proiecte atribuite chipurile prin competitie de catre director si altii ca el, etc, etc. In functie de aceste criterii directorul stabileste salariile. Salariile aceluiiasi post variaza enorm, tocmai pentru a lasa loc manevrelor intelepte si corecte ale directiunii. Directorii institutelor de cercetare stiintifica din Romania sint niste minti perfecte care sint totdeauna corecte, nu se inseala niciodata, nu pot fi contrazise; acesti directori sint niste monstri absoluti. Cercetatorilor de rind nu le ramine decit sa-i urmeze, sa-i admire, sa-i aplauda; si sa taca, de frica. Ce fel de activitate creativa credeti ca se poate dezvolta intr-un astfel de mediu monstruos? Acum intelegem de ce grila de salarizare unica, ce exista in toata cercetarea stiintifica din lume, nu poate fi introdusa in Romania. Mai mult, acesti sefi absoluti impun comisie de titluri si grade universitare, stiintifice si academice aceleasi criterii false: numar de publicatii, numar de proiecte, numar de conferinte. Nici o vorba despre calitate. In cercetarea stiintifica romaneasca traim sub tirania numarului si cantitatii. Stiti probabil ca numarul si cantitatea sint apanajele mortii termice a Universului. Creatia spirituala este singulara. Daca aduci vorba de calitate, sefi spun ca nu se pricepe si ca nimeni nu se pricepe. Aceasta negare absoluta a cercetarii stiintifice romanesti este monstruoasa aberatie pe care sefi o impun.

Cercetarea stiintifica are ca scop obtinerea rezultatelor stiintifice de calitate. Daca sint si numeroase, cu atit mai bine. In mod organic si natural, prin natura profesiei, cercetatorii sunt nevoia sa-si publice rezultatele, sa le comunice in conferinte, sa le discute in seminarii, simpozioane, etc. Ei bine, directiile institutelor stiintifice din Romania, fara nici o exceptie, nu apreciaza calitatea, ci numarul, cantitatea: cite publicatii are cercetatorul, la cite conferinte a fost, pe unde, cu cine, de ce. Toate astea, in numele fauririi aberante a unei imagini bune a Romaniei in lume; o directiva a Uniunii Europene, chipurile. Evident, astfel de criterii cantitative pot fi indata masluite, falsificate. Cercetatorii se constituie, mai mult sau mai putin spontan, in grupuri de actiune in cadrul carora se publica reciproc, isi fac conferinte intre ei, se asociaza, adesea spontan, in bande de crima organizata. Desigur, cu directorii in frunte. (De aia directorii controleaza relatiile internationale

ale cercetatorilor). Romania plateste sume de ordinul milioanelor de euro anual unor organizatii stiintifice internationale pentru ca numele unui grup de cercetatori romani, alesi pe sprinceană, sa apara printre coautorii unor publicatii stiintifice internationale; publicatii de ordinul sutelor anual, coautori de ordinul sutelor, miielor pe o publicatie (in mod normal, un cercetator normal face o publicatie la 2-3 ani, cu unul, doi, trei,... coautori). Desigur, fara ca nici unul dintre acesti coautoitori sa-si fi adus vreo contributie la respectiva publicatie stiintifica. O afacere buna pentru acele institutii internationale de cercetare stiintifica. Totul in numele construirii imaginii Romaniei in lume, constructie care costa. Ce daca e frauda, si e penala (fals si uz de fals in inscrisuri oficiale)? Scopul scuza mijloacele. Odata cu imaginea falsa a Romaniei, directorii si ministri de cercetare stiintifica din Romania isi fac propria lor imagine falsa, care le serveste in sustinerea lor politica in functii de conducere. Care e motivatia lor profunda pentru o astfel de comportare josnica, aberanta si fraudulenta? Simplu: animalul nu are morala si vrea numai sa se imbuibe si sa-si satisfaca nevoile biologice.

O plaga serioasa a cercetarii stiintifice din Romania este criteriul citarilor in evaluarea profesionala. Daca publici un rezultat stiintific si un alt autor te citeaza intr-o publicatie de a lui, atunci asta se considera un succes. Tot succes este si daca te auto-citezi, mai ales daca schimbi coautorii. S-au inventat in lume diversi indicatori numerici de masurarea a citarilor, adica numere care numara numere. Sefii cercetarii romanesti au adoptat imediat astfel de indicatori, si i-au perfectionat. Ideea este argheziana: "Scula asta are mare cautare/ Niciodata golul n-a sunat mai tare". Totul in numele rasunetului Romaniei in lume. Desigur ca suna, si rasuna, dar nu trebuie sa uitam ca tot ce suna este gol. Citarea autentica este rara, rezultatele stiintifice sunt, in general rare. Citarea autentica are o latura negativa importanta. O publicatia stiintifica este citata pentru ca a adus un rezultat care este numai partial, rezultat pe care publicatia care citeaza il duce mai departe, il dezvolta. Nu mai spun de citarile care evidențiază rezultate gresite. In general, in cercetarea stiintifica autentica apelul la autoritate nu are nici o valoare, si nu se practica. Cercetarea stiintifica autentica nu este dogma aristoteliana. De aceea, citarile nu pot servi la evaluarea unui rezultat stiintific. Ele sunt auxiliare irelevante. Ei bine, tocmai aceste note nesemnificative ale publicatiilor stiintifice au fost alese de sefii cercetarii stiintifice din Romania sa joace rolul unui criteriu major in evaluarea rezultatelor stiintifice. Desigur, acest criteriu este falsificat masiv de publicistii stiintifici. Cercetatorii isi fac amici printre alți cercetatori, amicii se citeaza intre ei, cel mai adesea impropriu, ca-ntr-o cooperativa mutuala de ajutor reciproc, editorii jurnalelor stiintifice nu pot verifica proprietatea citarilor. Falsul si raul nu au limite, au numai un mars triumfal; pina la distrugere. Numai binele este limitat si conditionat.

O alta mare nenorocire inventata de cercetatorii Uniunii Europene si perfectionata creativ de administratorii cercetarii stiintifice romanesti este notiunea de proiecte. Mai intii sunt proiectele nationale, gestionate de niste agentii guvernamentale in frunte cu niste personaje care n-au nici o legatura cu cercetarea stiintifica, cabotini nevolnici carora li se citeste in ochi frica, viclenia si lacomia. Sub inalta indrumare a directorilor, aceste agentii isi constituie o clientela careia ii acorda proiecte, chipurile prin competitie (chipurile pentru performanta), adica fonduri suplimentare prin care aceasta clientela isi dublaaza, tripleaza sau quadrupleaza salariile: ajung chiar si la E4000 pe luna. Aceiasi oameni, cu aceleasi subiecte, anii la rindul sunt abonati la aceasta sinecura. Banii sunt colectivizati prin procedeul cunoscut sub numele para-ndarat. Interesul directorilor este ca percep din bugetul proiectelor, in numele institutiei, o asa-zisa regie, adica fonduri bune de tot, la dispozitia lor discretionara. Ce fac cu acesti bani? A, simplu de tot: se plimba in strainatate, fac protocoale cu antren, isi rasplatesc tzutzerii si tzucalarii (gashca trebuie hranita putin, altfel te toarna si iese scandal intre shutzi). Volumul unor astfel de proiecte poate ajunge si la 30% bani suplimentari la bugetul institutului. Cercetarea stiintifica in Romania prospera, dupa cum se vede; desigur, pentru citiva, nu pentru toti.

Exista apoi proiectele europene de cercetare stiintifica. Astea sunt mai rare, dar mai banoase, implica investitii. Cu prietenii de pe la Bruxelles poti sa prinzi un astfel de proiect (sa te pricopsesti cu un astfel de proiect), sa-l implementezi in Romania. Nu este finantat din bani europeni, cum se spune, este finantat de guvernul Romaniei; la sfirsitul lucrarii, Bruxellul vine si face receptia lucrarii; daca e conforma proiectului poate o deconteaza, dar, de obicei, nu e conforma, ii lipseste cite ceva, si atunci deconteaza mai rar sau nu prea de loc. Intr-un astfel de proiect, derulat pe teritoriul Romaniei, esti nevoit sa angajezi cu precadere straini, ratatii lor europeni de pe la ei de-acasa; Uniunea Europeana da sa-i tina departe de casa, pentru ca miros urit si sint turbulenti. Salariile la un astfel de proiect pot ajunge la E5000 pe luna, in comparatie cu E1000 pentru autohtoni, ca exemplu de parteneriat si integrare deplina a romanilor in Uniunea Europeana. Se zice ca Romania da Uniunii Europene 150 mil euro pe an pentru cercetare stiintifica, pe linga miliardul jumatare care este cotizatia anuala curenta. Uniunea Europeana pretinde ca ofera finantari de proiecte, dar, cu o conditie: proiectele sa fie bune! Si, vedeti, asta e, proiectele romanilor nu sunt foarte bune, asa ca sunt mai firavi banii de cercetare care se intorc in Romania. O politica buna, bazata pe formula: "Da-mi bani sa-ti spun daca esti bun!". Cunoasteti o golanie mai mare? O stiu de copil, se practica la mine pe maidan, in mahala sau unde am crescut eu; smecheriile sunt aceleasi, numai fraierii se schimba. (Adesea imi recunosc mahala sau iubita in politica Uniunii Europene).

O alta nenorocire a cercetarii stiintifice din Romania este politica de cadre. Pregatirea profesionala a absolvientilor autohtoni de studii universitare este slaba. Sunt angajati in institutele de cercetare romanesti exclusiv pe baza de recomandari politice, prin concursuri de angajare contrafacute. Dar marele debuseu al directorilor acestor institute il constituie strainierii. In fata oricarui ratat international care se intoarce cu paragon si ifose din strainatate directorii institutelor de cercetare romanesti, fara exceptie, cad in fund (cred ca expresia corecta este "cad pe spate"; eu spun "se dau cu roatele, cu bujile-n sus"). In orizontul lor limitat, in ignoranta lor pontificala (mi-e jena sa spun "prostie", e un cuvant prea simpatic pentru ei), acesti directori cred ca strainatatea este un titlu de glorie. In Romania totul le putea acestor nemernici, Romania e buna numai de stors, de muls; popoul strainilor e tot ce e mai dulce de pupat. Nu vad, bietii, ca acestei intunetari nu si-au gasit prin straini nici un job, ca au fost respinsi, de ce oare? daca nu de incompetenta. Nu, ii angajeaza pe loc, cu salarii de merit (peste E1000 pe luna), cu bonusuri; ba mai mult: astia mai ciupesc cite un angajament prin cerseala pe acolo de unde s-au intors, si iau, bine mersi, un salariu foarte bun de la Romanica si un alt salariu, destul de decent, de prin alte locuri. Situatia cu duble salarii a "expatilor" fiind un secret care dureaza la nesfarsit. O fi vreo lege a salarizarii in Romania, o fi avind autoritatatile romane cunostinta de ceea ce se cheama frauda si puscarie? Nu cred.

Cind n-au ce face directorii si administratorii cercetarii stiintifice romanesti mai fac o groapa. Acolo toarna faianta, gresie, sticla, otel, beton si o numesc laborator, centru de cercetari, institut; investitie; sau camin de familisti, camin de logoditi, hotel, cantina-restaurant, sala de sport si de mese, de citit ziare, club de idei, etc; sau mai cumpara pe banii grei ai patriei cite un echipament, nefunctional, ales cu grija dintre rebuturile strainilor. Stau cu zecile, constructii megalitice, catacombe ramase in urma unui dezastru nuclear pe o planeta pustie si straina. Sunt goale, nu lucreaza nimici in ele, nu mananca nimici, nu doarme nimici acolo; sunt pustii; muzee; biserici fara credinciosi; cadavre aulice. Un peisaj dezolant. Aceste investitii au un singur rol: imaginea directorului, a sefului, para-ndaratul si spaga lui cea de buzunar. Bugetul cercetarii in Romania este aproximativ 0.4% din produsul intern brut, adica vreo 400 mil euro pe an. Tot felul de zanatici racnesc pe unde-i apuca despre bugetul cercetarii in Romania, c-ar fi, vezi Doamne, mic si-ar trebui marit. De ce sa-l marim? Cui sa-l marim? Pustiului? Pentru a-si face mendrele politricei cercetarii romanesti? Politica cercetarii stiintifice in Romania are grija ca cercetatorul

sa aiba o piine bunicica pe masa, un automobil, cite o excursie in strainatate, un credit la casa, in fine, cite ceva sa-i inchida gura, "sa nu patzim conflicte". Cercetatorul stiintific roman este un burghez micutz, caruia numai de stiinta nu-i pasa. Daca clampane, directia il umileste imediat cu formula sacra: "taci si baga la traista, ca-ti tai nasu', ca si-asa nu faci nimic in cercetare". Ceea ce e adevarat, omul inghite si consumte. Atunci de ce sa marim bugetul cercetarii in Romania? Ca sa alimentam niste netrebnici de conducatori? Si-o lume moarta? Cercetarea stiintifica din Romania are nevoie de o slujba la biserică, de o pomenire, de o floare pe mormint; nu de bani de cercetare. Cu banii n-avem ce face. Mai bine am face sa ne-ingrijim de sufletul nostru pierdut, dus definitiv in alta lume, mai buna.

Jurnalele stiintifice romanesti, atitea cite mai sint si maculatura verde care a aparut ca ciupearca dupa ploaie prin generatie spontane, sint jalnice; se publica toate prostiile, toate aberatiile, desigur de catre autori care se au bine cu sefii; sefi care evident sint si directorii acestor publicatii, ca doar trebuie sa controlam tot, nu? Publicatiile stiintifice din strainatate sint in curs de a-si schimba politica, incep sa pretinda bani pentru a publica un rezultat stiintific. Nimici nu se sinchiseste in cercetarea stiintifica romaneasca sa constituie un fond de publicatii, de diseminare, pentru a reusi, cei citiva care mai au rezultate stiintifice sa si le publice. Nu, banii sint mincati cu lopata de catre directiunile stiintifice imbuiate, iar la "bietii sirmani nu se-ndura sa le dea nici un sfant de para; ca sa vedeti si Dvoastră" cine conduce cercetarea stiintifica romaneasca "si cum tine ei la onoarea noastră". Atunci, de ce sa marim bugetul cercetarii? Ca firme dirijate de sefii de prin ministere sa manince banii de abonamente la revistele stiintifice? In Romania trebuie sute de kovesi, nu una.

Publicul larg, omul de rind, de pe strada, din truda caruia traieste si cercetarea stiintifica din Romania, ar trebui sa afle, sa stie cum merg lucrurile in aceasta cercetare, despre care el are, cred, o parere buna, idilica; ar trebui sa stie pe miinele cui a incaput cercetarea stiintifica din tara lui si cum este ea maltrata, pervertita si distrusa sistematic, cu metoda, de netrebnicii care au condus-o si-o conduc. De exemplu, una din uzantele naturale, cutumele specifice profesiei, procedeele de derulare in cercetarea stiintifica este seminarul, discutia organizata intre colegi, pentru a prezenta rezultate, a le discuta, a le confrunta cu alte pareri; sau pentru a discuta colaborari, de exemplu intre cercetatori si ingineri, educatori, universitari; sau chiar pentru a avea discutii cu politicieni (oare? unde s-a mai pomenit asta in Romania?). Ei bine, trebuie sa stim ca astfel de seminarii au fost confiscate peste tot in cercetarea stiintifica romaneasca de catre cei care o conduc. Daca se mai iveste vreun aiurit, vreun naiv idealist, cu capu' plin de idei, care vrea sa discute chestiuni profesionale cu tovarasii lui de munca, atunci el trebuie sa faca o cerere-n scris la directiune, sa puna pe hirtie ce doreste sa discute, in ce termeni, de ce, ce urmareste, cui serveste; cererea este analizata de onor directiunea, care, in general, se opune unor astfel de discutii sincere si deschise, intrucit ele nu aduc nimic bun; si, in general, dupa cum se stie, opiniile liber exprimate sint daunatoare si periculoase. Dreptul la exprimarea opiniilor profesionale este suspendat, cenzurat si interzis in institutiile de cercetare stiintifica romanesti, si, in general, nu se mai practica. Chiar in materie profesionala, nu e voie sa spui decit ce spune directorul, si asta numai prin gura lui. Datoria de onoare a cercetatorului stiintific in Romania este sa taca; si sa-nghita. In schimb, orice strain jegos, nevorbit, alungat de peste tot, poate si este incurajat sa vina in institutele de cercetare stiintifica romanesti pentru a-si satisfac orgoliul meschin de a "tine un seminar" si a-si etala cu emfaza inepitiile; nu este primit pe niciunde in lume, pentru ca vorbeste prostii, numai la Romanica este adulat. Directorul isi trimite ceata de aplaudaci sa-l consacre cu admiratie, intrunirea se lasa cu prajiturele si fripturici, cu fete stiintifice frumoase si, ocazional, acolo unde directorii sint foarte buni manageri, si cu cite un lautar care cinta pe gura din cobza; artistic, totul. In cercetarea stiintifica romaneasca, acea cercetare care prin definitie, prin natura ei, cultiva independenta de gindire, de actiune, critica si analiza critica, ei bine, in

aceasta cercetare Romania se ploconeste pina la pamint in fata strainilor, numai pentru ca sunt straini. Deh, imaginea Romaniei in lume! De aceea vin si eu cu poetul si zic “Cin-o mai iubi streinii/ Sa-i mince irima cinii/ Sa-i mince casa pustia/ Si neamul nimicnicia”.

Trebuie sa stim ca toate aceste practici aberante, perversiuni, fraude pe care le-am descris mai sus nu sunt specifice Romaniei. Ele se intilnesc in cercetarea stiintifica din toata lumea. Romanii sunt le-au perfectionat, le-au slefuit creativ, cu talentul lor de a multiplica raul, de a-l turna in forme artistice, oripilante; de exemplu frauda, coruptia grosolana: acolo unde Vestul baga mina pina la inchietura, romanii intra pina-n git. Cercetarea stiintifica in lume este deteriorata, degradata. Cauzele sunt multiple, profunde si interesante, pline de invataturi. Un rol principal in aceasta decadere il au succesele tehnologice, care anihileaza curiozitatea stiintifica, care instaleaza in fiinta umana o autosuficienta, un fatalism, o deceptie si o blazare, un orgoliu nemasurat, o semetie care este moartea satisfactiei superioare, adevarate, pure (“daca vrei sa te bucuri, fii modest”). Nimic nu mai e nou sub Soare, si pe toti “ne stapaneste raza ei si geniul mortii”. Apoi, presiunea enorma a banului, adanca nedreptate sociala care s-a instalat de mult in lume; educatia eronata, care cultiva competitia, evolutionismul si lupta pentru existenta, toate aceste aberatii pseudo-stiintifice. In lumea libera a Americii n-ai voie sa critici opinia asa-zisa stiintifica si profesionala a sefului; daca o faci, iti cauti alt loc de munca. Cenzura si interzicerea libertatii de exprimare in chestiuni profesionale sunt practicate curent in Vest. Proiectele de cercetare au fost inventate in Vest; se practica pe scara larga in Vest, e-adevarat, fara adaus la salariu. Investitiile si proiectele de cercetare megalomanice, imposibil de duplicat, de evaluat, de verificat, de confirmat sau infirmat, sunt practicate in Vest; menite numai sa proclame succesul. Substituirea stiintei cu subiectivul, cu vointa arbitrara, cu assertiunea absoluta, cu decretul calculului numeric, cu imagini tehnografice sunt opera Vestului. Nimeni nu vrea sa stie de asta in Romania, Romania care divinizeaza Vestul. Apoi, printre cauzele degradarii cercetarii stiintifice, alta: educatia aberanta ce urmareste si cultiva succesul, fara sa bage de seama ca succesul este totdeauna facil si conjunctural. Apoi democratia, care este dictatura celor mult si prosti. Adevarul stiintific a ajuns sa fie stabilit prin consens democratic in lume. Spiritul gregar, lipsit de continut, ca un paleativ la insigurare, la izolare. Aservirea cercetarii stiintifice scopurilor militare, dominante. Telurile declarate ale Americii in cercetarea stiintifica sunt “suprematia militara si suprematia intelectuala”. In fine, ridicarea in contra lui Dumnezeu. Aceasta este un pacat fundamental, capital, practicat peste tot in cercetarea stiintifica din lume. Asadar, dat fiind ca spiritul epocii (va trece oare?) este acesta, nu cred ca exista vreo sansa ca sa mai redresam ceva; pe aici, nicicind, de loc si nu prea. Sa ne multumim ca suntem inca in viata; si sa speram ca urmasii nostri vor trai.

Incheiere. Prevad o reactie la toate asta. Echilibrul instinctului de conservare o cere. Vor aparea congregatii minore, izolate, de cercetatori stiintifici autentici, care vor urmari sa reinvie, sa continue investigatia sincera, onesta a lumii naturale, sociale; cu mijloace restrinse, limitate; se vor organiza dupa exemplul comunitatilor minastiresti. Vor fi calugarii cercetarii stiintifice. Vor face legamint de castitate, de abstinenta, de saracie, vor lua penitente; vor fi demni, simpatici si saraci. Ca altadata calugarii invataturilor lui Aristotel, din care au iesit matematicienii, filosofii naturii, alchimistii si inventatorii tehnici ai lumii noastre recente. Vor redescoperi stiinta si tehnica. Din pacate, vor trebui sa lupte mult cu pacatul dogmei, al ritualului, al formei fara continut, al spiritului supus materiei. In aceasta cenusă, sa speram, se va pastra flacara vie a etosului stiintific. Atunci lumea isi va reveni (pentru o vreme, desigur), in complet alte forme, despre care imaginatia noastră mult prea saraca nu poate spune mai nimic.

Cam asta e situatia la zi in cercetarea stiintifica romaneasca (si din lume). Pe scurt, si in rezumat: peste tot se minte, se fura, se inseala, nu se lucreaza mai nimic, si o ducem bine. Cercetatorii stiintifici din Romania traieste intr-o Suceava continua: “Cum e viata/ La Suceava?/ Bei, maninci si stai degeaba”.

